

**АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА**

ИЗВЈЕШТАЈ
О СТАЊУ БАНКАРСКОГ СИСТЕМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ЗА 1999.годину

Бања Лука, март 2000. године

САДРЖАЈ

I УВОД

II ПОСЛОВАЊЕ БАНАКА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

1. Општи подаци

1.1. Кадрови

2. Финансијски показатељи пословања банака

2.1. Биланс стања

2.1.1. Пасива банака

2.1.2. Квалитет активе

2.1.3. Капитал

2.2. Биланс прихода и расхода

III ЗАКЉУЧАК

ПРИЛОЗИ

I УВОД

Банкарски систем 1999.године у Републици Српској обиљежила је реформа.

Нови Закон о банкама донесен је 15.07.1999.године и тиме су створене претпоставке за успостављање банкарског система по међународним стандардима. Овим Законом је јасно дефинисана улога Агенције за банкарство Републике Српске у креирању и одржавању здравог и стабилног банкарског система као основе привредног система Републике Српске. Законом је повећан и минимални износ оснивачког новчаног капитала банке са 1.500.000 \$ на 5.000.000 КМ.

Следећа значајна промјена односи се на обавезу банака да обезбиједи резерве за потенцијалне кредитне губитке или из прихода банке или на терет капитала, с тим да нето капитал банке не може бити мањи од 5.000.000 КМ. У Закону је такође дат велики значај процесу привремене управе и ликвидације проблематичних банака у циљу заштите укупног банкарског система.

Банке су дужне ускладити своје пословање са новим Законом у року од 6 мјесеци, односно у јануару 2000.године.

У том циљу Агенција је била дужна донијети низ прописа да би се заокружио Законски оквир за функционисање стабилног банкарског система.

Стога је Управни одбор Агенције у децембру 1999.године донио сет Одлука и других прописа који су објављени у "Службеном гласнику" и ступили на снагу у јануару 2000.године и то:

1. Одлука о условима и критеријима за издавање дозвола за рад банака,
2. Одлука о облику и садржају извјештаја које банке достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
3. Одлука о условима кад се банка сматра несолвентном,
4. Одлука о минималним стандардима за пословање банака са лицима повезаним са банкама,
5. Одлука о минималним стандардима за управљање капиталом банака,
6. Одлука о минималним стандардима за управљање концентрацијом ризика банака,
7. Одлука о минималним стандардима за управљање кредитним ризиком и класификацију активе банака,
8. Одлука о минималним стандардима за управљање девизним ризиком банака,
9. Одлука о минимуму обима, облика и садржаја програма и извјештаја о економско-финансијској ревизији банака.

Осим ових Одлука у процесу успостављања надзора над банкама Управни одбор Агенције за банкарство је донио први сет Одлука већ у марту 1999.године и то:

1. Одлука о супервизији банака,
2. Одлука о минималним стандардима за управљање ризиком ликвидности банке,
3. Одлука о минималним стандардима интерне и екстерне ревизије у банкама,
4. Одлука о минималним стандардима интерне контроле у банкама,
5. Одлука о минималним стандардима за документовање кредитних активности банака,
6. Одлука о несолидним комитентима.

Иако се чини да се оволиком регулативом оптерећују банке, заправо се постиже прилагођавање тржишним условима пословања, а самим банкама помаже да упоставе ефикасно управљање и препознавање потенцијалних ризика у самој банци, те заштита депозитара и информисање акционара банке.

Осим Закона о банкама донесен је Закон о рачуноводству и Закон о измјенама и допунама Закона о платном промету (15.07.1999.). Тиме је започела и реформа платног промета у Републици Српској.

У децембру 1999.године Управни одбор Агенције донио је Одлуку о минималним стандардима које банке требају испунити за обављање унутрашњег платног промета, чиме је створена законска могућност да банке обављају и унутрашњи платни промет уколико су добиле лиценцу од Агенције.

Слиједећи концепт реформе банкарског система започет је процес приватизације и реструктурирања банака. Иако је процес започет 1998.године доношењем Закона о приватизацији државног капитала у банкама и Закона о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у банкама, највећи дио припрема за приватизацију банака извршен је у 1999.години. Тиме је у 2000.години отворен пут за приватизацију у циљу стварања новог квалитета у банкарству Републике Српске модернизацијом банака и бољом управљачком структуром, чиме би се обезбиједила профитабилност и подршка укупном привредном развоју.

II ПОСЛОВАЊЕ БАНАКА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

У току 1999.године у Републици Српској пословало је 17 банака и Поштанска штедионица. У фебруару 1999.године почела је са радом Зептер Комерц банка а.д. Бања Лука, а 28.децембра 1999.године одузета дозвола за рад Голд банци а.д. Бања Лука, што значи да је број банака крајем 1999.године остао исти као и 1998.године, тј. 16 банака и Поштанска штедионица.

Треба истаћи да је Рјешењем суда, а на основу сагласности Агенције, дошло до промјене имена следећих банака:

- Српска државна банка а.д. Бања Лука у Развојна банка а.д. Бања Лука
- Комерц банка а.д. Бања Лука у Зептер-Комерц банка а.д. Бања Лука
- Експорт-импорт банка а.д. Бијељина у Нова банка а.д. Бијељина

Према расположивим подацима из биланса структура власништва у банкама са стањем 31.12.1999.године показује да је 10 банака и Поштанска штедионица у државном, а 6 у приватном власништву. У току 1999.године у погледу структуре власништва није дошло до значајних промјена, јер није започео процес приватизације ни једне државне банке.

Структура капитала банака које су укључене у процес приватизације

Б А Н К А	КАПИТАЛ у %			
	Државни	Задружни	Приватни	Укупно
Кристал банка а.д. Б.Лука	75,55	4,84	19,61	100
Бањалучка банка а.д. Б.Лука	93,5	3,0	3,5	100
Привредна банка а.д. Градишка	74,2	20,4	5,4	100
Привредна банка а.д. Брчко	100,0			100
ПБС а.д. Српско Сарајево	85,0	1,0	14,0	100
Привредна банка а.д. Добој	90,0	4,0	6,0	100
Приједорска банка а.д. Приједор	96,0		4,0	100
Поштанска штедионица а.д. Б.Лука	100,0			100
Семберска банка а.д. Бијељина	90,28	6,80	2,92	100
Агропром банка а.д. Бања Лука	65,0	15,38	19,62	100
Развојна банка а.д. Бања Лука	100,0			100

У 1999.години Министарство финансија одобрило је почетне билансе стања за 8 банака у државном власништву, а након чега је Агенција за банкарство Републике Српске извршила оцјену солвентности и издала Рјешења о солвентности за следеће банке:

- Кристал банка а.д. Бања Лука
- Привредна банка а.д. Брчко
- Бањалучка банка а.д. Бања Лука
- ПБС а.д. С.Сарајево
- Привредна банка а.д. Градишка
- Поштанска штедионица а.д. Бања Лука
- Привредна банка а.д. Добој
- Приједорска банка а.д. Приједор

У току 1999.године Агенција је у складу са Законом о Агенцији дала следеће сагласности:

- двије сагласности на измјену Статута и Уговора о оснивању
- пет сагласности за емисију акција
- двије сагласности за оснивање филијале
- једну сагласност за промјену сједишта банке
- четири сагласности за избор и именовање директора
- осамнаест сагласности за избор екстерног ревизора
- једно овлаштење за рад са иностранством.

Поред издавања дозвола новим банкама у Агенцији још нису завршене активности око издавања сталних дозвола банкама које су пословале прије оснивања Агенције, а којим је Агенција издала привремене дозволе. Приватизацијом банака са претежно државним капиталом биће ријешен статус банака са привременом дозволом.

1.1. КАДРОВИ

Укупан број запослених радника са 31.12.1999.године износи 3.767 радника са следећом квалификационом структуром:

Квалификациона структура радника

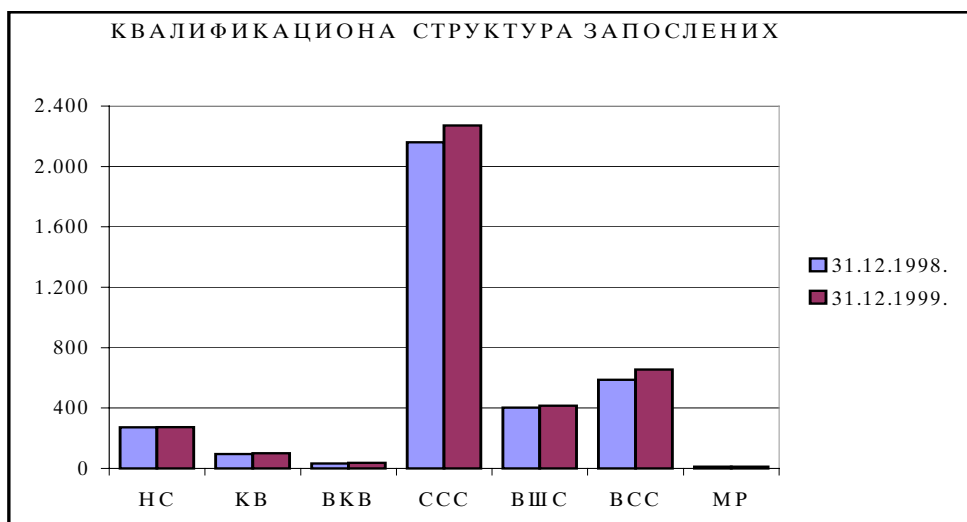
Ред. број	Квалификација	Стање 31.12.1998.	%	Стање 31.12.1999.	%	ИНДЕХ 99/98
1.	НС	272	7,64	275	7,30	101
2.	КВ	95	2,67	101	2,68	106
3.	ВКВ	33	0,93	36	0,96	109
4.	ССС	2.160	60,64	2.272	60,31	105
5.	ВШС	402	11,29	416	11,04	103
6.	ВСС	588	16,51	655	17,39	111
7.	МР	12	0,34	12	0,32	100
	УКУПНО:	3.562	100,00	3.767	100,00	106

У односу на 31.12.1998. године број радника се повећао за 205 радника или за 6%, што је резултат преузимања нових филијала у Бањалучкој банци, новог запошљавања у Развојној банци, као и отварања Зептер Комерц банке а.д. Бања Лука.

Бањалучка банка а.д. Бања Лука је преузела филијале Инвест банке а.д. Београд заједно са пословним простором и запосленим радницима. Стога је број запослених повећан за 41 преузетог радника. Број запослених радника значајно је повећан и у Развојној банци (63), која од укупног броја запослених има 50 радника на одређено вријеме. Развојна банка иначе има највећи број запослених (1.362) од којих већина ради на пословима платног промета. Међутим, треба истаћи, да ће раздвајањем Развојне банке на банку и Службу за платни промет доћи до значајне промјене у броју и структури запослених у банкарском сектору.

Вишак запослених, а и неодговарајућу квалификациону структуру има већина старих државних банака, које су поред тога у току 1999.године повећале број запослених за 136 радника. На ове банке односи се чак 96,7% од укупног броја запослених.

Више од половине укупног броја радника (2.272) има средњу стручну спрему, а само 17% радника има ВСС која се углавном захтијева због све веће сложености банкарских послова.

2. ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА БАНАКА

Надзор над пословањем банака, као један од основних задатака Агенције, спроводи се контролом у самим банкама, али исто тако и контролом извјештаја које банке достављају Агенцији и то:

1. Биланс стања банака (мјесечно)
2. Рекласификовани биланс стања и успјеха банака (tromјесечно)
3. Извјештај о класификацији билансне и ванбилансне активе банака (tromјесечно)
4. Извјештај о адекватности капитала и другим елементима прописаним чл. 26. и 27. Закона о банкама (tromјесечно).

Осим ових користе се и сви остали расположиви подаци као што су: извјештај о дневној ликвидности банака, ревизорски извјештаји, као и извјештаји других институција.

2.1. БИЛАНС СТАЊА

Укупна актива банака са 31.12.1999.године износила је 3,1 милијарде КМ, од чега је 2,7 милијарди билансна и 337 милиона ванбилансна актива.

Структуру активе и пасиве банака можемо сагледати из следећег прегледа:

Рекласификовани биланс стања банака

(у 000 КМ)

ЕЛЕМЕНТИ БИЛАНСА	31.12.1998.		31.12.1999.		ИНДЕКС 99/98
	Износ	Учешће	Износ	Учешће	
I АКТИВА					
A-1 Новчана средства	137.290	5	114.760	4	84
A-2 Средства код НБ	1.530.873	59	1.563.908	57	102
A-3 Крато.кред.досп.пот.и пренета дос.дуг.пот.	0 134.390	 5	0 189.881	 7	 141
A-4 Крат.хар. и крат.пот.	19.454	1	4.026	0	21
A-5 Остала актива	27.104	1	32.296	1	119
A-6 Дугорочни кредити	616.246	24	686.705	25	111
A-7 Дуг.хар.и ост.дуг.пот.	1.500	0	1.409	0	94
A-8 Трајни улози	2.428	0	1.895	0	78
A-9 Стална средства	96.497	4	120.252	4	125
A-10 Ванпословна средства	24.730	1	32.760	1	132
УКУПНО: (A-1 до A-10)	2.590.511	100	2.747.892	100	106
A-11 Ванбилансна актива	172.945		336.938		195
СВЕУКУПНО (бил. и ванбил.)	2.763.455		3.084.830		112
II ПАСИВА					
П-1 Депозити по виђењу	793.570	31	823.208	30	104
П-2 Обавезе према НБ	2.588	0	812	0	31
П-3 Краткорочни депозити	10.186	0	12.926	0	127
П-4 Об.по кра.кр.и пре.дуг.об.	17.595	1	15.086	1	86
П-5 Обав.по крат.хар.од вре.	10.030	0	8.415	0	84
П-6 Остала пасива	69.425	3	92.964	3	134
П-7 Дугорочни депозити	864.243	33	865.022	31	100
П-8 Обавезе по дугор. кред.	564.494	22	615.837	22	109
П-9 Обав.по дуг. хартијама	0	0	0	0	0
П-10 Капит. и дуг. резервац.	236.734	9	283.670	10	120
П-11 Извори ванпос.сред.	21.646	1	29.952	1	138
УКУПНО: (П-1до П-11)	2.590.511	100	2.747.892	100	106
П-12 Ванбилансна пасива	172.945		336.938		195
СВЕУКУПНО: (бил и ванбил.)	2.763.455		3.084.830		112

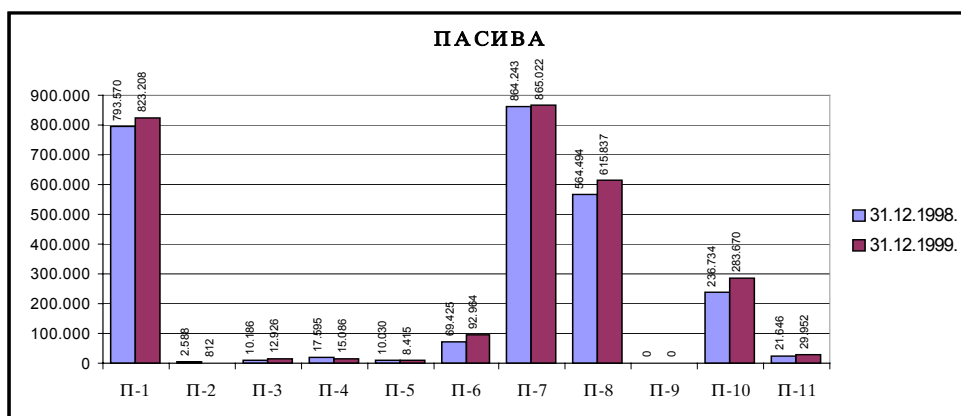
Структура биланса банака и даље је једнако проблематична, с обзиром да су најзначајније ставке у билансу и даље депонована стара девизна штедња (57%) и дугорочни девизни кредити (22%), што заједно чини 79% укупне активе као неактивне. Највећи дио ове активе ће бити преузет од стране државе као пасивне и неутралне ставке, усвајањем програма приватизације за претежно државне банке. Тиме ће биланси бити сведени на реалну вриједност и неупоредиво већи квалитет.

Укупна ванбилансна актива износи 337 милиона КМ и повећана је за 95% у односу на почетак године. Највећа ставка (86,2 мил. КМ), односи се на банку којој је 28.12.1999.године одузета дозвола.

Структура пасиве је иста као и крајем године, а ни по кварталима није било битнијих промјена.

2.1.1. Пасива банака

Структура пасиве види се из следећег графикона:

П-1	Депозити по виђењу	П-7	Дугорочни депозити
П-2	Обавезе према НБ	П-8	Обавезе по дугор. кред.
П-3	Краткорочни депозити	П-9	Обав.по дуг. хартијама
П-4	Об.по кра.кр.и пре.дуг.об.	П-10	Капит. и дуг. резервац.
П-5	Обав.по крат.хар.од вре.	П-11	Извори ванпос.сред.
П-6	Остала пасива		

Оно што је константно присутно у изворима, односно пасиви банака су депозити по виђењу који представљају уз капитал једини извор за кредитирање. Кад се из депозита по виђењу који износе 823 милиона КМ искључи стара девизна штедња (по виђењу) у износу од 575 милиона КМ може се закључити да је структура пасиве изузетно неповољна и поред релативно високог раста краткорочних депозита.

Пасива банке оптерећена је старом девизном штедњом и обавезама по дугорочним кредитима који ће приватизацијом банака бити искњижени из биланса банака и тек тада ће се моћи реално сагледати стање извора у банкама.

Стање и кретање депозита у унутрашњем платном промету види се из следећег приказа:

Стање депозита банака
(у унутрашњем платном промету)
за период децембар 1998.-децембар 1999.године

Р/б	МЈЕСЕЦ	ДИН	КМ	УКУПНО КМ
1.	Децембар 1998.	364.739.051	9.258.906	70.048.749
2.	Јануар	428.680.248	17.970.029	89.416.737
3.	Фебруар	428.825.064	24.066.512	74.516.518
4.	Март	402.293.550	44.320.580	91.649.233
5.	Април	358.171.440	44.002.865	79.931.344
6.	Мај	372.254.277	53.885.935	89.338.723
7.	Јуни	333.667.893	65.223.177	104.478.224
8.	Јули	332.006.751	74.636.662	106.256.353
9.	Август	355.708.633	83.145.368	112.787.754
10.	Септембар	340.446.492	81.607.862	105.925.468
11.	Октобар	199.085.091	92.356.080	104.798.898
12.	Новембар	173.698.133	99.449.421	110.305.554
13.	Децембар	89.536.546	114.613.778	120.209.812

Крајем 1998.године стање депозита било је 70.048.749 КМ (укупно), од чега су динарски депозити били 364.739.051 дин (60,7 мил. КМ), а депозити у КМ 9.258.906.

Према томе, укупни депозити (у унутрашњем платном промету) у 1999.години повећани су за 71,6% у односу на почетак године. При томе су динарски депозити са 60,7 мил. КМ смањени на 5,6 мил. КМ, а депозити у КМ су повећани са 9,2 мил. КМ на 114,6 милиона КМ. Ово је последица познатих догађаја везаних за платни промет у динарима, ратних услова у Савезној Републици Југославији с једне стране, те ширења употребе КМ у унутрашњем платном промету, а посебно због повлачења из оптицаја динара из платног промета.

У ратном периоду дошло је до наглог пада појединих пословних активности банака, а једна од њих су послови са становништвом.

У том сегменту пословања банака престало се са било каквим обликом одобравања кредита физичким лицима, ограничен је рад са чековним рачунима грађана и кредитним картицама, што је уз високу инфлацију динара додатно утицало на повлачење штедних улога из банака.

Штедни улози у том периоду и у периоду послје рата сведени су на симболичан износ извора средстава банака, који се углавном односе на исплату личних доходака и пензија и веома кратко се задржавају на рачунима банака.

Преглед стања нове штедне становништва
у банкарству Републике Српске

- у 000 КМ -

Ред. број	О П И С	31.12.98.	31.03.99.	30.06.99.	30.09.99.	31.12.99.
1.	ПО ВИЂЕЊУ					
	1. У динарима	14.039	6.038	7.669	4.924	3.961
	2. У КМ	177	567	3.563	2.759	14.895
	3. У девизама	9.627	9.595	11.109	9.149	9.961
	УКУПНО 1:	23.843	16.200	22.341	16.832	28.817
2.	ОРОЧЕНА					
	1. У динарима	50	42	1	12	1
	2. У КМ	0	1	43	53	254
	3. У девизама	15	697	521	977	1.384
	УКУПНО 2:	65	740	565	1.042	1.639
3.	УКУПНО (1+2)	23.908	16.940	22.906	17.874	30.456

У току 1999.године настављен је благи пораст нове штедне становништва и блага промјена структуре депоновања из државних у приватне банке, а што се види из следећег прегледа:

	31.12. 1998.	%	31.03. 1999.	%	30.06. 1999.	%	30.09. 1999.	%	31.12. 1999.	%	Индекс 99/98
Државне банке	22.584	94	14.659	87	20.538	90	14.495	81	26.418	87	116,98
Приватне банке	1.324	6	2.281	13	2.368	10	3.379	19	4.038	13	304,98
УКУПНО:	23.908	100	16.940	100	22.906	100	17.874	100	30.456	100	127,39

Све до повратка штедне у банке, што би довело до значајног раста квалитетних депозита у банкама, не можемо имати стабилно банкарство као подршку укупног привредног раста Републике Српске.

Структура пасиве банака и даље је незадовољавајућа и није се битније промијенила у односу на стање крајем године. Значајан раст депозита не постоји, а учешће капитала и дугорочних резерви је испод законом одређеног минимума од 20% (износи 10%).

2.1.2. Квалитет активе

Квалитет активе оцјењује се на основу Одлуке о класификацији билансне и ванбилансне активе. Оцјену врши сама банка тромјесечно и свој извјештај доставља Агенцији. Приликом контроле банака оцјену квалитета активе изврше и супервизори Агенције. Исто тако оцјену квалитета активе врше и ревизори банака, приликом ревизије завршног рачуна коју је банка обавезна да достави Агенцији.

Класификација билансне и ванбилансне активе банака са стањем на дан 31.12.1999.

- у 000 КМ -

Р/б	Ознака обр. КА	ВРСТА ПОТРАЖИВАЊА	Некласификовано	ОЗНАКА КЛАСИФИКАЦИЈЕ					УКУ- ПНО
				А	Б	Ц	Д	Е	
1.	(А)	Кредити	0	473.235	73.647	100.454	42.573	95.629	785.538
2.	(Б)	Камате и накнаде	0	8.045	4.637	962	1.059	627	15.330
3.	(Ц)	Пласмани укупно (1+2)	0	481.280	78.284	101.416	43.632	96.256	800.868
4.	(Д)	Ризична ванбилансна актива	0	111.014	6.942	2.221	7.583	14.985	142.745
5.	(Е)	Укуп. излож.кред.ризик(3+4)	0	592.294	85.226	103.637	51.215	111.241	943.613
6.	(III)	Остала ризич. биланс. актива	0	127.539	8.497	1.645	0	1.332	139.013
7.	(Ф)	Ук.риз..бил.. и ванб.акт. (5+6)	0	719.833	93.723	105.282	51.215	112.573	1.082.626
8.	(Г)	Ук. актива која се не класиф.	2.002.200	0	0	0	0	0	2.002.200
9.	(Х)	Укупна бил. и ванб. акт. (7+8)	2.002.200	719.833	93.723	105.282	51.215	112.573	3.084.826
10	(В)	Потр.рез.за пот.кред.губитке	0	0	0	52.641	38.411	112.573	203.625

Категорија класификације	31.12.98.	Учешће	31.12.99.	Учешће	ИНДЕКС 99/98
А	438.873	15,9	719.833	23,3	164
Б	231.143	8,4	93.723	3,0	41
Ц	90.218	3,3	105.282	3,4	117
Д	36.981	1,3	51.215	1,7	138
Е	96.240	3,5	112.573	3,6	117
некласификовано	1.870.001	67,7	2.002.200	64,9	107
УКУПНО:	2.763.456	100,0	3.084.826	100,0	112
Пот.резерве за потен.кред. губитке	169.084		203.625		

Табеле су рађене на основу извјештаја који достављају банке.

У структури класификације највеће учешће је групе "А" које је у односу на прошлу годину повећано за 64% и то по основу класификације новоодбрених краткорочних кредита и ванбилансне активе. Такође је на повећања групе "А" дјеловала и промјена класификације из групе ризика "Б" у "А" код једне банке по основу дугорочних кредита. То је уједно и основни разлог смањења износа у групи "Б". Групе "Ц", "Д" и "Е" које носе највећи степен ризика такође су порасле, што значи да се квалитет активе у 1999.години погоршао у односу на 1998.годину. Готово сви пласмани класификовани у категорију "Е" су утужени.

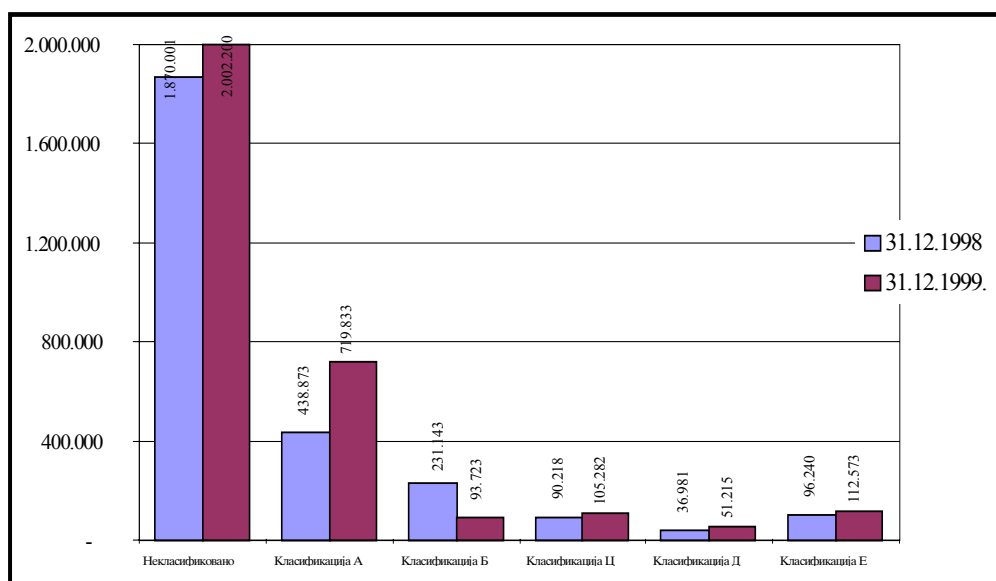
Треба напоменути да се приликом контроле банака врши класификација од стране супервизора Агенције и у већини случајева је строжија од исте коју је урадила сама банка.

Од укупне активе у износу од 3,084 милијарде КМ, највећи дио (2,002 милијарди) односи се на активу која се не класификује.

Највећи дио некласификоване активе односи се на стару девизну штедњу (57% укупне активе), која ће бити регулисана преузимањем обавеза од стране државе приликом приватизације банака.

Класификована актива са 31.12.1999.године износи 1,083 милијарде КМ и састоји се од ванибилансне активе у износу од 143 милиона КМ и билансне активе у износу од 940 милиона КМ.

КЛАСИФИКАЦИЈА БИЛАНСНЕ И ВАНБИЛАНСНЕ АКТИВЕ БАНАКА

Ранија констатација да је квалитет активе у банкама незадовољавајући и даље остаје.

Све до приватизације банака, када ће из активе бити уклоњена, не само стара девизна штедња и стари девизни кредити, већ и остали неквалитетни пласмани (Ц, Д и Е), неће бити значајније промјене у структури и квалитету активе.

Према садашњем прегледу, потребне резерве за потенцијалне кредитне губитке износе 204 милиона КМ, а веће су за 18%, али и поред тога и даље су недовољне.

С обзиром да према садашњим важећим прописима банке нису биле обавезне да ове резерве формирају на терет прихода, а што би било у складу са међународним стандардима, финансијски резултат је нереално исказан.

2.1.3. Капитал

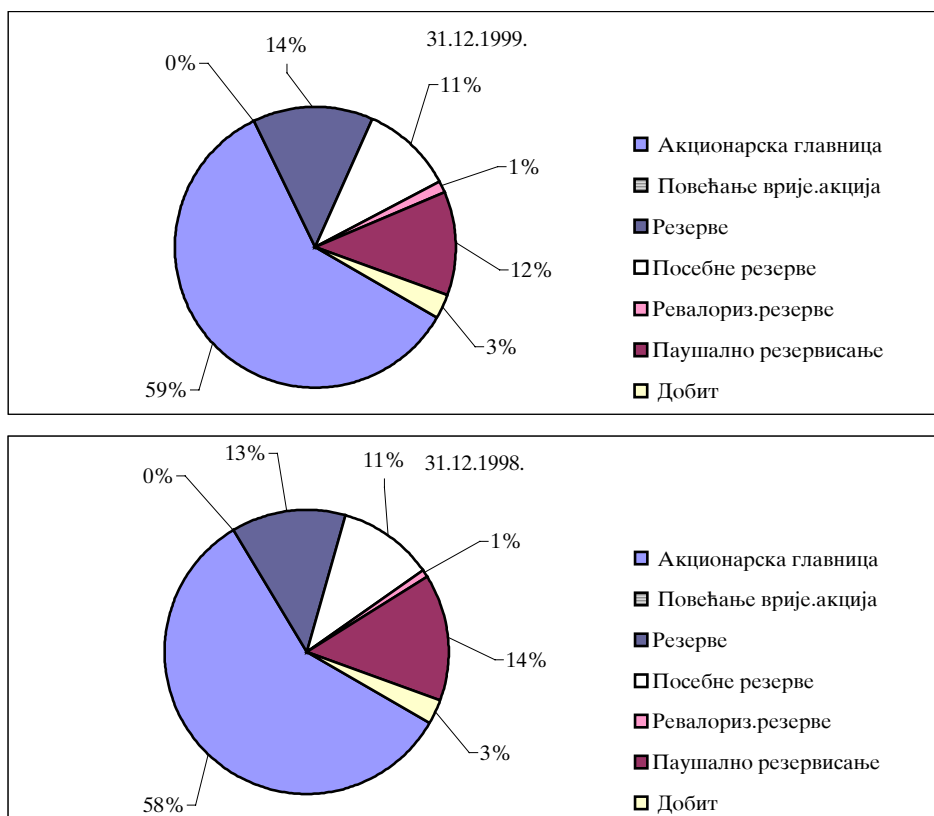
Укупан капитал у банкама са 31.12.1999.године износи 270 милиона КМ и већи је за 17% од капитала крајем године (230 милиона КМ). У структури капитала нема суштинских промјена.

Преглед трајног и нето капитала банака

- у 000 КМ -

Ред. бр.	ЕЛЕМЕНТИ	31.12.1998.		31.12.1999.		ИНДЕКС 99/98
		Износ	Учешће	Износ	Учешће	
1	2	3	4	5	6	7
I	Трајни капитал у томе:					
	1. Акционарска главница	136.472	58	164.883	59	121
	2. Повећање врије.акција	0	0	0	0	0
	3. Резерве	30.541	13	38.251	14	125
	4. Посебне резерве	25.213	11	29.198	11	116
	5. Ревалориз.резерве	2.041	1	3.870	1	190
	6. Паушално резервисање	33.970	14	33.270	12	98
	7. Добит	6.564	3	7.658	3	117
	УКУПНО:	234.801	100	277.130	100	118
II	Одбитне ставке					
	1. Уписани, а неуплаћ.капитал	497	11	1.880	25	378
	2. Трајни улози	2.428	54	1.895	25	78
	3. Сопствена учешћа	0	0	0	0	0
	4. Губитак	1.555	35	3.756	50	242
	УКУПНО:	4.480	100	7.531	100	168
III	Капитал (I-II)	230.321		269.599		117
IV	Пот.рез.за потен.губитке	172.409		203.628		118
V	Нето капитал (III-IV)	57.912		65.971		114
ПРЕГЛЕД РИЗИЧНЕ АКТИВЕ БАНАКА СА СТАЊЕМ НА ДАН 31.12.1999 године						
VI	Укупна ризична актива					
	1. Укупна бил. риз.актива	919.251	88	1.061.116	85	115
	2. Укупна ванбил.риз.акти.	127.967	12	185.892	15	145
	УКУПНО:	1.047.218	100	1.247.008	100	119
VII	Одбитне ставке:					
	1. Трајни улози	2.428	1	1.895	1	78
	2. Пот.рез.за потен.губитке	172.155	99	203.628	99	118
	УКУПНО:	174.583	100	205.523	100	118
VIII	Нето ризична актива (VI-VII)	872.635		1.041.485		119

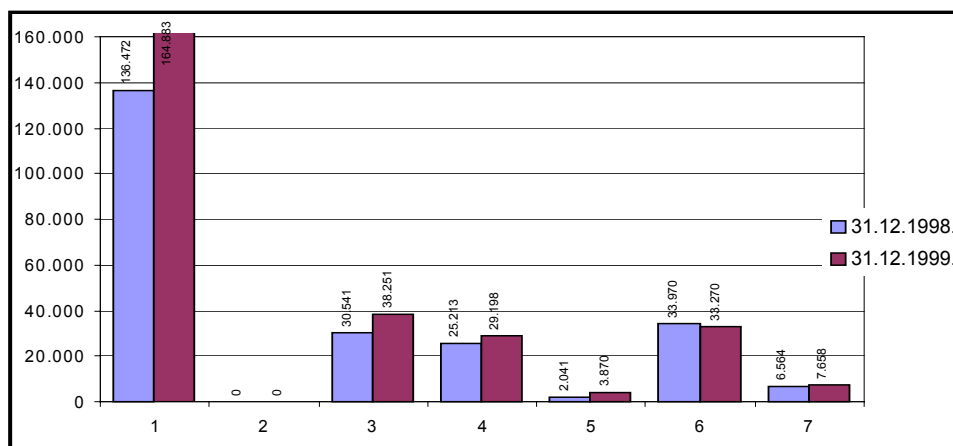
ТРАЈНИ КАПИТАЛ БАНАКА

Повећање је забиљежено код акционарског капитала јер имамо једну банку више, као и докапитализацију код три приватне банке, те код резерви (25%), посебних резерви (16%) и ревалоризационих резерви (90%). Укупна добит за 1999. годину коју су банке исказале износи 7,7 милиона КМ и знатно више од добити исказане за шест мјесеци ове године.

ТРАЈНИ КАПИТАЛ БАНАКА

- у 000 КМ -

- 1. Акционарска главница
- 2. Повећање вриједности акција
- 3. Резерве
- 4. Посебне резерве
- 5. Ревалоризационе резерве
- 6. Паушално резервисање
- 7. Добит

Нето капитал од 65,9 мил. КМ је већи за 8 мил. КМ него крајем прошле године (57,9 мил. КМ). Такође је повећан износ потребних резерви за потенцијалне кредитне губитке.

Банка је обавезна да обезбиједи да учешће капитала у укупној пасиви не буде мање од 20%

Овај услов испуњава девет банака, а просјечан показатељ износи 10%.

И овај проблем ће великим дијелом бити ријешен чишћењем биланса у поступку приватизације банака, а такође и новим Законом о банкама, у којем је предвиђен већи цензус за оснивање банака (5 милиона КМ, а до сада је био 1,5 милион \$).

Веома значајан елемент за сагледавање капитала јесте стопа адекватности капитала која по садашњим прописима мора да износи најмање 8%.

Просјечна стопа адекватности капитала као однос нето капитала и укупне ризиком пондерисане активе у овом периоду износи 23%. Да би смо добили што реалнију слику адекватности капитала укупног банкарства при рачунању просјечног показатеља нису узете двије банке са негативним нето капиталом. Негативан нето капитал је произашао услед већег износа потребне резерве за потенцијалне кредитне губитке од самог капитала. Стопу адекватности капитала од 8% не испуњавају 4 банке. Код осталих банака показатељ је различит и креће се у распону од 16% до 183%. Овако високи показатељи адекватности капитала јављају се код нових банака због мале кредитне активности, а тиме и ниске активе.

Анализа је рађена на основу адекватности капитала коју утврђује сама банка, док се коначна оцјена адекватности капитала сваке банке најбоље може утврдити контролом супервизора у самој банци.

Преглед релативних односа дајемо у следећој табели:

Р/б	О П И С	31.12.1998.	31.12.1999.
1.	Акционарски капитал / Укупни капитал	59,23%	61,16%
2.	Укупни капитал / Укупна актива	8,89%	9,81%
3.	Укупна ризична актива/Укупни капитал	454,68%	462,54%
4.	Укупна ризична актива / Укупна актива	40,43%	45,38%

Релативни показатељи пословања банака
са стањем на дан 31.12.1999.године

РЕЛАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА	Банке су задовољиле		Банке нису задовољиле	
	Број	%	Број	%
1. Адекватност капитала (мин. 8)	14	78	4	22
2. Учешће капитала у пасиви (мин. 20%)	9	50	9	50
3. Учешће средстава становништва у пасиви (макс. 50%)	10	56	8	44
4. Однос краткорочних пласмана и извора (мин. 100%)	15	83	3	17
5. Однос девизне пасиве и активе (95%-105%)	8	44	10	56
6. Коефицијент великих кредита (макс. 80%)	12	67	6	33
7. Коефицијент трајних улагања у предузећа (макс 15%)	18	100	0	0
8. Коефицијент трајних улагања у банке (макс. 51%)	18	100	0	0
9. Коефицијент улагања у основна средства (макс. 20%)	7	39	11	61

Према овом прегледу можемо констатовати да само два прописана услова испуњавају све банке.

Стање усклађености пословања сваке банке појединачно са прописаним условима показује следеће:

- све услове испуњава 1 банка
- један услов не испуњава 5 банака
- два услова не испуњавају 2 банке
- три услова не испуњавају 4 банке
- четири услова не испуњавају 2 банке
- пет услова не испуњавају 3 банке
- шест услова не испуњава 1 банка.

Напомињемо да све или скоро све услове испуњавају тек основане банке које још немају праве банкарске активности и наслијеђене проблеме из прошлости.

2.2. БИЛАНС ПРИХОДА И РАСХОДА

Укупан приход банака у 1999. години износи 199,6 милиона КМ.

Биланс успјеха банака

(у 000 КМ)

О П И С		Стање 31.12.1998.		Стање 31.12.1999.		ИНДЕКС 99/98
		Износ	Учешће	Износ	Учешће	
I	ПРИХОДИ					
	1. Пословни приходи	50.409	24	71.875	36	143
	- накнаде ПР-2	44.563	21	64.783	32	145
	- остало ПР-2 (1)	5.846	3	7.092	4	121
	2. Приходи од финансирања	129.174	60	76.845	38	59
	- приходи од камата ПР-1 (1)	80.401	38	54.261	27	67
	- приходи од курс.разлика	42.365	20	20.829	10	49
	- остали прих.од финан. ПР-2 (3)	6.395	3	1.753	1	27
	- приходи од ревалоризац. ПР-3	13	0	2	0	15
	3. Ванредни приходи ПР-2 (4)	34.215	16	50.935	26	149
	4. Капитални добици ПР-2 (5)	23	0	19	0	84
	УКУПНИ ПРИХОДИ	213.821	100	199.674	100	93
II	РАСХОДИ					
	1. Мат.трош. и бруто зараде РА-2 (1)	33.318	17	45.414	24	136
	2. Нематеријални трошкови	43.858	22	62.869	33	143
	- накнаде за банк. услуге РА-1 (2)	5.774	3	6.769	4	117
	- нематериј. трошкови РА-2 (2)	31.032	15	47.045	25	152
	- пор.и до.који не за.од.ре.пос.РА-5	7.052	4	9.055	5	128
	3. Расходи финансирања	96.800	48	61.987	32	64
	- камате РА-1 (1)	44.478	22	14.549	8	33
	- нега. курсне разлике РА-2 (3)	0	0	1.747	1	
	- отписи и исп. ври.ненап.пот. РА-3	28.261	14	32.191	17	114
	- остали рас.од финан.РА-2 (4)	714		889	0	125
	- расходи ревалоризације РА-4	23.348	12	12.611	7	54
	4. Ванредни расходи РА-2 (5)	27.453	14	20.705	11	75
	5. Капитални губици РА-2 (6)	5	0	64	0	1.280
	УКУПНИ РАСХОДИ	201.433	100	191.039	100	95
III	ИЗДВАЈАЊЕ ПРИХ. У ПОС. РЕЗ.	7.312		2.000		27

Приходи од камата, као основне дјелатности банке, чине 27% укупних прихода, што је мање него крајем претходне године (38%). Та чињеница указује не само да се банке у недовољној мјери баве кредитирањем као примарном активности, већ и да је тренд негативан, односно да се та активност још смањује.

Стога се повећавају приходи од накнада, тако да њихово учешће у укупном приходу сада износи 32%, и значајно је повећано у односу на претходну годину (21%).

Учешће прихода од курсних разлика у укупним приходима је смањено са 20% на 10%, углавном због смањеног учешћа количине динара у платном промету.

Укупни расходи за овај период износе 191 мил. КМ. У структури расхода највећи раст имају нематеријални трошкови (са 22% на 33%). Највећи дио овог износа односи се на укалкулисана дугорочна резервисања нематеријалних улагања.

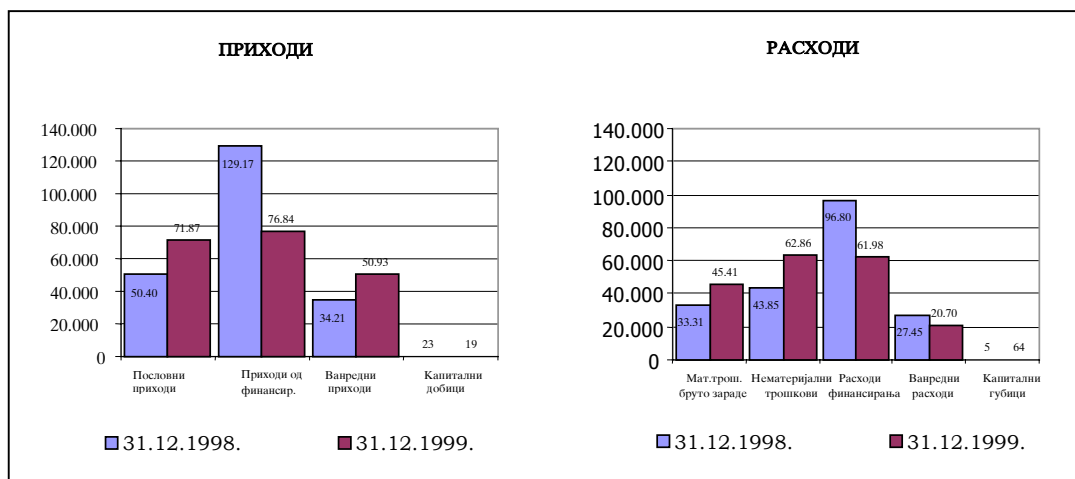
И материјални трошкови и бруто зараде биљеже велики раст у структури трошкова (са 17% на 24%), што значи да се побољшавају материјални услови рада у банкама. Смањено учешће у укупним расходима имају камате (са 22% на 8%), што поново потврђује чињеницу да се банке не баве основном дјелатношћу, тј. узимањем депозита и давањем кредита.

Разлика прихода и расхода послје издвајања законских обавеза износи 8,6 милиона КМ, а издвајање прихода у посебне резерве износи 2 милиона КМ, док је

остварена добит 6,6 милиона и већа је за 1,6 милиона или 31% у односу на претходну годину.

Међутим, треба истаћи да су двије банке оствариле губитак у износу 2,1 милион, а већи је за 1,5 милиона КМ или 3,5 пута у односу на претходну годину.

БИЛАНС УСПЈЕХА БАНАКА

Преглед остварених просјечних релативних показатеља

Р/б	О п и с	31.12.1998.	31.12.1999.
		%	%
1.	УКУПАН ПРИХОД/ УКУПНА АКТИВА	8,25	7,27
2.	НЕТО ПРИХОД/ УКУПНА АКТИВА	1,65	1,10
3.	НЕТО ПРИХОД/ УКУПНИ КАПИТАЛ	18,57	11,24
4.	НЕТО ПРИХОД/ АКЦИОНАРСКИ КАПИТАЛ	31,34	18,38
5.	ПРИХОД ОД КАМАТА/ УКУПНА АКТИВА	3,10	1,97
6.	ПРИХОД ОД НАКНАДА/ УКУПНА АКТИВА	1,72	0,26
7.	МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ И БРУТО ЗАРАДА/ УКУПНА АКТИВА	1,29	2,29

Већ на први поглед на остварене просјечне коефицијенте можемо примијетити да су сви знатно нижи у односу на претходну годину изузев материјалних трошкова и бруто зарада.

Ако погледамо поврат на активу као основни показатељ профитабилности пословања, видимо да је на крају претходне године био 1,65%, а са 31.12.1999.године 1,1%, што значи да је имао значајно смањење.

Према свјетским стандардима од 1%, наше банке би и даље биле профитабилне кад би показатељ имао позитиван тренд раста и да су банке издвојиле резерве за потенцијалне кредитне губитка на терет прихода, а што би било у складу са међународним стандардима.

Коефицијент нето каматна добит/укупна актива, такође има тренд погоршања. Крајем 1998.године је био 3,1%, а 31.12.1999.године 1,97%. Чињеница да је свјетски стандард 4-5% показује ранију констатацију да банке велики дио прихода стичу на основу накнада и провизија, а не на основу кредита као примарне активности.

Коефицијент поврата на акционарски капитал исто тако има значајно смањење. Крајем године је био 31,34%, да би на крају 1999.године износио 18,38%. Иако је и даље изнад међународног стандарда (12-15%), резултат је нереалног финансијског резултата.

III ЗАКЉУЧАК

Као што је банкарски систем Републике Српске у 1999.години обиљежила реформа, тако ће у 2000.години основни задатак бити приватизација банака и досљедно провођење реформе.

Чињеница да држава у процесу приватизације банака преузима дуг у износу од 2,22 милијарде КМ (стара девизна штедња и ино-кредити) показује значај стабилног банкарског система и одлучност да се у том правцу истраје.

Приватизација државног капитала у банкама је значајна и стога што је од 17 банака у Републици Српској 11 у већинском државном власништву и представљају носиоце банкарског система.

С обзиром на наслијеђене проблеме из прошлог система, банкарски систем у Републици Српској је у веома тешкој ситуацији.

Основне карактеристике су следеће:

- Укупна билансна актива од 2,748 милијарде КМ још увијек садржи и износ од 2,22 милијарде КМ које ће у поступку приватизације преузети држава. Према томе, активна актива од 526 милиона КМ је изузетно ниска. Поред тога, забрињавајући је пораст ванбилансне активе у износу од 95% у односу на прошлу годину, тако да крајем 1999.године износи 336,9 милиона КМ.

- Укупан капитал износи 270 милиона КМ и већи је за 17% од прошле године. Иако у овом подручју имамо позитивне помаке, јер је забиљежено номинално повећање акционарске главнице за 28,4 милиона КМ, један дио банака још увијек није довољно капитализован.

- Ранија констатација да је квалитет активе у банкама незадовољавајући и даље остаје. Према садашњем прегледу, потребне резерве за потенцијалне кредитне губитке износе 204 милиона КМ, али ово је само предвиђени износ кредитних губитака, али не и обезбијеђена средства за покриће тих губитака на терет прихода, што би било у складу са међународним стандардима. Новим Законом о банкама и пратећим Одлукама Агенције, које се почињу примјењивати у 2000.години, обрачун и издвајање резерви за потенцијалне кредитне губитке битно ће утицати на резултат пословања и нето капитал банака.

- Профитабилност банака у Републици Српској није задовољавајућа и има тенденцију погоршања. Остварена добит за распоређивање од 9,7 милиона КМ није довољна за развој банкарског система, а посебно јер су двије банке исказале губитак од 1,3 милиона КМ.

- Услед ниског нивоа зарада и лоше активе код једног броја банака ни ликвидност није задовољавајућа.

- У току 2000.године банка предстоји усклађивање рада и управљања са захтјевима Агенције (интерна ревизија, интерна контрола, управљање ликвидношћу, кредитним и другим ризицима) што ће допринијети бржем идентифицирању потенцијалних тешкоћа и њиховим ефикаснијим рјешавањем.

- У наредном периоду Агенција ће наставити са инсистирањем на примјени нових законских прописа, посебно нето капитала од 5.000.000 КМ, као и успостављања надзора над проблематичним банкама у циљу санације њиховог финансијског стања.

- Осим приватизације банака 2000.годину ће обиљежити и процес реформе платног промета на чему ће Агенција такође имати активну улогу.

За наставак реформе у овој области неопходно је доношење Закона о измирењу обавеза по основу старе девизне штедње грађана и Закона о осигурању депозита у банкама, као важног услова за враћање повјерења у банкарски систем Републике Српске.

П Р И Л О Ж И

- Прилог бр. 1.** **Основни подаци о банкама у Српској**
- Прилог бр. 2** **Рекласификовани биланс успјеха банака**
- Прилог бр. 3** **Преглед остварених просјечних показатеља**
- Прилог бр. 4** **Подаци о запосленим у банкама Српске**

СПИСАК БАНАКА
31.12.1999.године

Р/Б	БАНКА	СЈЕДИШТЕ	АДРЕСА	ДИРЕКТОР	ТЕЛЕФОН	ТЕЛЕФАКС	31.12.1999.(у 000 КМ)			БРОЈ ЗАПОСЛ.
							АКТИВА	КАПИТАЛ	ДОБИТ	
1.	Бањалучка банка	Бања Лука	М.Бурсаћ 7	Момчило Попарић	051/212-140	212-830	607.062	57.202	247	665
2.	Агропром банка	Бања Лука	Књаза Милоша 19	Миленко Врачар	051/303-611	314-181	57.698	9.433	1.168	80
3.	Привредна банка	Градишка	Видовданска бб	Момир Хрваћанин	051/813-333	813-205	78.416	10.214	2	92
4.	Кристал банка	Бања Лука	И.Ф.Јукића 9	Љубомир Клинцов	051/212-930	212-878	585.691	36.183	2.016	367
5.	Привредна банка	Добој	Светог Саве 1	Љубомир Ковачевић	053/241-544	241-662	574.105	35.906	11	166
6.	Приједорска банка	Приједор	Вожда Карађорђа 9	Младен Ковачевић	052/212-311	211-840	325.703	13.001	-1.308	220
7.	Семберска банка	Бијељина	Карађорђева 3	Цвијетин Никић	054/471-588	472-247	77.607	5.436	16	140
8.	Развојна банка	Бања Лука	Бана Милосављевића 4	Ранко Травар	051/212-012	217-575	130.736	43.291	1.937	1.375
9.	ВБ банка	Бања Лука	К.П. Карађорђевића 103	Радован Бајић	051/212-678	212-078	12.757	5.980	580	28
10.	Привредна банка	Брчко	М.Агановића 2	Нада Павловић	054/204-222	204-055	90.468	1.408	120	40
11.*	Голд банка	Бања Лука	Краља Алфонса XIII/22	Анђелко Петковић	051/312-114	307-100	91.292	4.896	2	7
12.	Нова банка	Бијељина	Светог Саве 46	Милорад Анџић	054/471-094	401-410	15.296	5.298	549	31
13.	West банка	Лакташи	Карађорђева бб	Ранко Карапетровић	051/832-174	832-042	4.254	3.207	7	4
14.	Привредна банка Сарајаво	Пале	Доброслава Јевтића14	Момчило Мандић	057/786-809	786-805	384.478	18.770	1.086	446
15.	Екватор банка	Бања Лука	М.Бурсаћ 2	Драгољуб Јовановић	051/217-920	211-757	17.380	5.470	43	19
16.	Бобар банка	Бијељина	Филипа Вишњића 211	Драган Радумило	054/472-490	472-898	7.320	5.525	34	12
17.	Зептер комерц б.	Бања Лука	Браће Мажар 68	Ђуро Берића	051/215-755	215-771	7.458	3.490	121	22
18.	Поштанска штедионица	Бања Лука	Карађорђевића 61	Влада Васиљевић	051/211-433	211-555	17.109	4.889	-823	53
УКУПНО:							3.084.830	269.599	5.808	3.767

* Голд банци је тренутно одузета дозвола за рад.

РЕКЛАСИФИКОВАНИ БИЛАНС УСПЈЕХА БАНАКА

- 000 КМ -

Поз.	ЕЛЕМЕНТИ БИЛАНСА	31.12.1998.	31.12.1999.	ИНДЕХ (4/3)
		Износ	Износ	
1	2	3	4	5
ПР-1	Приходи по осн.кам. и накнада	124.964	119.044	95
РА-1	Расходи по осн.кам и накнада	50.251	21.317	42
	Нето приход од кам и накнада	74.713	97.727	131
ПР-2	Остали приходи	88.843	80.627	91
	УКУПНИ ПРИХОДИ	163.556	178.354	109
РА-2	Остали расходи	92.521	115.864	125
РА-3	Отпис и исп.ври.ненапл.пот.	28.261	32.191	114
	НЕТО ПРИХОД	42.774	30.299	71
ПР-3	Приходи ревалоризације	13	1	8
РА-4	Расходи ревалоризације	23.348	12.610	54
	Разлика прихода и расхода прије законских обавеза	19.440	17.690	91
РА-5	Законске обавезе	7.052	0	0
	Разлика прихода и расхода после законских обавеза	12.388	8.648	70
	Промјена вриј. зал.у обрач.пер.	0	0	0
	Издавање прих. у пос.рез.	7.312	2.000	27
	Остварена добит	5.076	6.648	131
	Порези и допр. из добити	540	855	158
	Добит за распоређивање	5.162	7.939	154
	Губитак	626	2.146	343

**ПРЕГЛЕД ОСТВАРЕНИХ ПРОСЈЕЧНИХ ПОКАЗАТЕЉА
НА НИВОУ БАНКАРСТВА**

РЕЛАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА	31.12.98.	31.03.99.	30.06.99.	30.09.99.	31.12.99.
	%	%	%	%	%
1. Адекватност капитала (мин. 8%)	26	26	24	25	23
2. Учешће капитала у пасиви (мин20%)	9	9	9	10	10
3. Учешће средстава становништва у пасиви (макс.50%)	57	56	56	55	57
4. Однос краткорочних пласмана и извора (мин.100%)	205	203	203	186	185
5. Однос девизне активе и пасиве (95%-105%)	95	95	95	96	105
6. Коефицијент великих кредита (макс.80%)	167	154	158	153	147
7. Коефицијент трајних улагања у предузећа (макс. 15%)	1,00	0,96	0,90	0,83	0,58
8. Коефицијент трајних улагања у банке (макс.51%)	0,11	0,10	0,10	0,09	0,12
9. Коефицијент улагања у основна средства (макс20%)	42	39	43	40	45

УКУПАН БРОЈ И КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА
ЗАПОСЛЕНИХ У БАНКАМА
СТАЊЕ НА ДАН 31.12.1999.године

Ред. бр.	БАНКЕ	КВАЛИФИКАЦИЈА ЗАПОСЛЕНИХ							УКУПНО	учешће у укуп.банк.
		НС	КВ	ВКВ	ССС	ВШС	ВСС	МР		
1.	Бањалучка банка Б.Лука	30	31	6	414	84	99	1	665	17,65
2.	Кристал банка Б. Лука	30	5	4	231	23	74	0	367	9,74
3.	Агропром банка Б.Лука	3	3	0	38	10	25	1	80	2,12
4.	Семберска банка Бијељ.	13	7	1	86	10	23	0	140	3,72
5.	Привредна бан. Градишка	6	1	0	58	6	21	0	92	2,44
6.	ПБС Сарајево	27	1	2	304	45	67	0	446	11,84
7.	Развојна банка Б.Лука	123	45	19	770	178	236	4	1375	36,50
8.	Привредна банка Добој	16	2	1	106	15	25	1	166	4,41
9.	Приједорска б. Приједор	14	3	3	159	19	22	0	220	5,84
10.	Привредна банка Брчко	5	3	0	16	4	12	0	40	1,06
11.	Нова банка Бијељина	2	0	0	7	8	13	1	31	0,82
12.	West банка Лакташи	0	0	0	2	1	1	0	4	0,11
13.	Екватор банка Б.Лука	0	0	0	14	0	4	1	19	0,50
14.	Голд банка Бањалука	0	0	0	3	0	4	0	7	0,19
15.	Поштанска штед. Б.Лука	5	0	0	31	7	7	3	53	1,41
16.	Бобар банка Бијељина	0	0	0	7	0	5	0	12	0,32
17.	ВБ банка Бањалука	1	0	0	14	2	11	0	28	0,74
18.	Зептер-Комерц бан. Б.Лука	0	0	0	12	4	6	0	22	0,58
	УКУПНО:	275	101	36	2272	416	655	12	3767	100,00
	%	7,30	2,68	0,96	60,31	11,04	17,39	0,32	100,00	

* Развојна банка има у структури укупног броја запослених са 31.12.1999.године 50 радника на одређено вријеме.